

## הקדמה למורה

פרויקט "פנים. יום. זיכרון." הוא מיזם אומנותי שמנציח זיכרונות מחייהם של נופלים באמצעות סרטי אנימציה. רסיסי זיכרון, רגעים קטנים בחייהם של הנופלים, שחברים וקרובים של הנופלים בחרו לשתף, קמים לתחייה על המסך ומעניקים ליקריהם נצח. בבסיס הפרויקט עומדת האמונה שהזיכרונות נושאים משמעות יותר מיום אחד בשנה.

בכל שנה אנו פונים ליוצרים צעירים בתחום האנימציה בבקשה להנציח רגעי מפגש וחסד בחיי הנופלים. היום הפרויקט מונה יותר מ-40 סרטים, ובכוונתנו לבסס מאגר זיכרונות וירטואלי ישראלי רחב ממדים. את כל הסרטים ומערכי השיעור, המתאימים למגוון שכבות גיל, אפשר למצוא באתר בית אבי חי, [בעמוד הפרויקט](#).

לקראת יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה, יצרנו מערכי שיעור חדשים העוסקים בזיכרון ומותאמים לכיתות ה'–י"ב, ואף למכונות קדם צבאיות; כל שכבת גיל על פי יכולותיה.

אנו מאמינים כי מערכי שיעור אלה, הכוללים צפייה בסרטים שונים ודיון מעמיק על משמעותו של הזיכרון בחיינו בהקשר של הסרטים שראינו, מאפשרים לנו להשפיע על עיצוב תודעת הזיכרון של תלמידינו.

אומנם מערכי השיעור הינם מותאמי גיל, ואולם אין אנו יודעים מהם הסיפורים המשפחתיים של התלמידים. אנו ממליצים לצפות מראש בסרטי מערך השיעור שבחרתם ולנקוט משנה זהירות שעה שאתם דנים בנושאים המורכבים שיום הזיכרון מזמן לדיון.

מערכי השיעור, המציעים מגוון תכנים והצעות לדיון, הם ארוכים יותר מזמן שיעור ממוצע. עליכם לבחור את התכנים המתאימים ביותר לכיתתכם, וכך להתאים את מהלך השיעור לזמן העומד לרשותכם.

**אנו מאחלים לכם הצלחה רבה וימים טובים,**

**צוות הפרויקט.**



**פנים. יום.  
זיכרון.**

**לומדים וזוכרים**



# לומדים וזוכרים

"כולנו זקוקים לחסד" - מערך שיעור בעקבות הסרט: הרים וגבעות

במערך זה נעסוק בכוחו של המעשה הטוב, ביכולת של כל אחד לעשות מעשים, אפילו קטנים, שיכולים לעשות שינוי בחייהם של אחרים. הנתינה חוזרת אל הנותן בהרבה מובנים.

## חלק ראשון - פתיחה (5 דקות)

1. אפשרות ראשונה: גורמים לשמחה.

### נדרג מה גורם לנו שמחה:

נניח על הרצפה דפים שעליהם רשומים גורמי שמחה שונים בשני קצוות של ציר דמיוני ונבקש מהתלמידים למקם את עצמם על הציר, על פי מה שמשמח אותם יותר ופחות. הנה כמה אפשרויות לגורמים בשני קצוות הציר:

לקבל מתנה ..... לצאת לטיול

לשמוע מוזיקה טובה ..... לשבת בשקט

לתת ..... לקבל

2. אפשרות שנייה: כתיבה בעקבות המשפט

"מעשה נדיב, קטן ככל שיהיה, לעולם אינו מתבזבז" (משלי איזופוס).

כתבו: האם המשפט הזה נכון לדעתכם? תנו דוגמה שתומכת בדעתכם.

## חלק שני - צפייה בסרט "הרים וגבעות" (20 דקות)

1. צפייה ראשונה בסרט: נצפה בסרט האנימציה הרים וגבעות, לזכרו של רענן (רני) קוממי (2.44 דקות).

\* שימו לב, יש לצפות בסרטון בלי הקדימון; אותו נראה בסוף השיעור. בצפייה זאת נתרשם מן הסרט ונבחן מה הוא מעורר בנו. בסיום הצפייה נבקש מכל תלמיד לתאר, במילה אחת או בשתיים, מה שהסרט עורר בו. את המילים נציג על הלוח.

## רקע למורה:

לנגד עיניי עלו שתי דמויות שהן אחת: הבחור המסעיר, חובב האופנועים והספורט האתגרי, לעומת הצעיר העדין שנהג ברוחב לב ובסובלנות כלפי כל הסובבים אותו. את שני צדדיו של רני בחרתי לבטא בעזרת הצגת שני עולמות שביניהם הוא מנווט: בעולם מציאותי יחסית, מתגלה לנו העיר ירושלים, כחלחלה וגשומה. ...סגירת הקסדה פותחת עולם פנטסטי של מקומות צבעוניים ואקזוטיים, שבו רני הוא רוכב אופנוע אמיץ היוצא למסעות מסעירים, מטפס, קופץ וצונח כדי להגיע למחוז חפצו. מדברי היוצרת רון לויין. קראו עוד על רני קוממי [בעמוד הפרויקט](#).

### 2. צפייה שנייה בסרט:

\* הנחיה לפני הצפייה: באנימציה האומן יכול לברוא עולם כרצונו, ולכן כדאי לשים לב לפרטים בסרט - מספר הסיפור, זוויות "הצילום", הצבעים, הרקע, המעברים, הצלילים - אלה נבחרו כדי להביע תחושות ולספר את הסיפור.

בסיום הצפייה יכתבו התלמידים מהם אמצעי המבע והדימויים שהם שמו לב אליהם בצפייה השנייה. נציג על הלוח את הדימויים ששיתפו התלמידים. נשתדל לא לחזור על דברי אחרים.

### 3. דיון - נשאל:

- \* מה אתם יודעים אחרי הצפייה על רני?
- \* מה היו התחביבים שלו?
- \* מהן התכונות הבולטות שלו?
- \* מה היה ה"מוטו" שלו? (מופיע בסוף הסרטון).

### אנימציה:

#### נציע פרשנויות לדימויים שמוצגים על הלוח.

הקסדה: הקסדה נראית בהתחלה כמסך המפריד אותו מן העולם, אך מתברר כי היא דווקא מובילה אותו למעשים טובים (ראו את דבר היוצרת ברקע למורה ובאתר הפרויקט בהרחבה).

הדלק: תפקיד "הדלק" בסרט: המתדלק נותן לרני דלק חינוך, והדלק הזה "מתדלק" מעשים טובים נוספים, ובסופו של דבר, רני "מתדלק" את המתדלקים.

בין מציאות לדמיון: למה משמשים הרקעים השונים? לאיזה רני התחברתם יותר?

## חלק שלישי – ניתוח השיר "כולנו זקוקים לחסד" מאת נתן זך (20 דקות)

1. נכתוב על הלוח את המשפט:

### "כולנו זקוקים לחסד"

2. נשאל:

- \* האם המשפט הזה נכון?
- \* האם כל אדם נזקק לפעמים למעשה טוב שיעשו בשבילו?
- \* איך אנחנו מרגישים כשמישהו עושה למעננו משהו?

3. נקרא את השיר: "כולנו זקוקים לחסד" של נתן זך.

|  |   |   |
|--|---|---|
| כולנו רוצים לאהוב,<br>כולנו רוצים לשמוח.<br>כדי שיהיה לנו טוב,<br>שיהיה לנו כוח.<br>אומרים ישנה ארץ<br>שאפילו לימונים פורחים בה,<br>שבה גם מחסור, גם כאב<br>כאילו תמיד קורנים בה,<br>בואי ואראה לך מקום<br>שבו עוד אפשר לחלום. | כולנו רוצים לתת<br>רק מעטים יודעים איך.<br>צריך ללמוד כעת<br>שהאושר לא מחייך,<br>שמה שניתן אי פעם<br>לא יילקח לעולם.<br>יש ללכל זה טעם,<br>גם כשהטעם תם...<br>בואי ואראה לך מקום<br>שבו עוד מאיר אור יום. | כולנו זקוקים לחסד,<br>כולנו זקוקים למגע.<br>לרכוש חום לא בכסף,<br>לרכוש מתוך מגע.<br>לתת בלי לרצות לקחת<br>ולא מתוך הרגל.<br>כמו שמש שזורחת,<br>כמו צל אשר נופל.<br>בואי ואראה לך מקום<br>שבו עוד אפשר לנשום. |
|--|---|---|

(נתן זך, "רגע אחד שקט בבקשה",  
הוצאת הקיבוץ המאוחד)

4. נתחלק לזוגות, נקרא שוב את השיר ונשוחח עליו:

- \* מה נחשב כחסד בשיר הזה?
- \* איך אתם מרגישים כשאתם מקבלים? איך אתם מרגישים כשאתם נותנים?
- \* בשיר כתוב: "כולנו רוצים לתת. רק מעטים יודעים איך".  
האם אתם מסכימים עם האמירה הזאת? מדוע? איך לומדים לתת?
- \* כל זוג יבחר תמונה מהרשת שמתארת בעיניו נתינה ויציג אותה לכיתה.

## סיכום

לסיכום נצפה [בקדימון](#) לסרט "הרים וגבעות". נתמקד במשפט מתוך הקדימון

### "כשרני נפל, ארגזים של נתניה נעלמו מן עולם".

- \* מה לדעתכם יכול כל אחד מאיתנו לעשות כדי למלא מחדש את הארגזים האלה?
- \* נערוך רשימה כיתתית של רעיונות למעשים טובים שכל אחד מאיתנו יכול לקחת על עצמו, וכן מעשים שנוכל לעשות ככיתה או כבית ספר ולהקדיש לזכרו של רני.

## אפשרות להרחבה

צפייה בסרטון "[ניגון חייב](#)", לזכרו של צחי איטח.

- \* כיצד מבטא הסרט באמצעים קולנועיים את אהבתו של צחי למוזיקה?
- \* כיצד השפיע צחי על העולם באמצעות המוזיקה שלו?